

26. 11. 2025

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Jaké změny přináší velká novela rodinného práva od roku 2026?

Od 1. 1. 2026 nabývá účinnosti zákon č. [268/2025](#) Sb., který podstatným způsobem novelizuje rodinné právo. Novela přináší zjednodušení rozvodového řízení a jeho spojení s opatrovnickým řízením. Zásadní změnou je i zrušení jednotlivých druhů péče. Nově tak soudy nebudou rozhodovat o svěřeni dětí do výlučné, společné, nebo střídavé péče, ale jen o rozsahu péče každého z rodičů, pokud se na tom rodiče nedohodnou. Dalšími změnami jsou mimo jiné zákaz tělesného trestání dětí, možnost postoupení splatných pohledávek výživného, zrušení povinného zastoupení dětí kolizním opatrovníkem nebo zvýšení soudního poplatku za sporný rozvod.

Rozvod manželství

Jednou z největších změn, které novela přináší, je úprava rozvodového řízení. V případě, že návrh na rozvod podá jen jeden z manželů a druhý z manželů se k návrhu nepřipojí (sporný rozvod), budou soudy nově zjišťovat pouze existenci rozvratu manželství; příčiny rozvratu až na několik zákonem uvedených výjimek soud zjišťovat nebude. Zákonodárce v důvodové zprávě uvádí, že zjišťování příčin rozvratu manželství by jen jitrilo konflikty mezi manžely.[\[1\]](#)

Pokud manželé podají návrh na rozvod společně, případně se jeden z manželů připojí k návrhu druhého manžela (nově označováno jako „smluvený rozvod“), bude soud brát rozvrat manželství za prokázaný. Zákon u smluveného rozvodu upouští i od podmínky, aby manželé žili odděleně po dobu nejméně šesti měsíců před podáním návrhu. Zákonodárce přihlédl k tomu, že se v praxi tato podmínka nezkoumala a v řízení se při shodném tvrzení účastníků pouze formálně konstatovala. Soudy nově u smluveného rozvodu nebudou muset vyslyšet oba manžele.

Změna se dotkne i výše soudního poplatku za rozvod. Zatímco u smluveného rozvodu bude nadále soudní poplatek činit 2.000 Kč, u sporného rozvodu se soudní poplatek zvyšuje na 5.000 Kč. V případě, že se však manželé v průběhu sporného řízení dohodnou, budou jim vráceny 3.000 Kč.

Řízení o rozvodu manželství manželů s dětmi a řízení o úpravě poměrů nezletilého dítěte pro dobu po rozvodu se od ledna spojí do jednoho řízení. Tato změna by měla vést ke zrychlení rozvodů a s tím i k rychlejšímu zániku společného jmění manželů. Místně příslušný pro spojené řízení bude obecný soud dítěte.

Péče o děti

Rozlišování péče na výlučnou, střídavou nebo společnou nahradí péče obou rodičů. Změna byla motivována snahou zamezit stigmatizaci toho rodiče, který dítě v péči nemá. Zákonodárce vnímal, že rozlišování jednotlivých druhů péče bylo často zdrojem konfliktu mezi rodiči a proto se rozhodl od tohoto rozlišení upustit. Pokud se rodiče na péči nedohodnou, určí soud rozsah péče každého z nich. Pokud by se ale rodiče na péči dohodli, soud by její rozsah rozhodnutím neupravoval.

Novinkou bude i zákonem upravený nepřímý styk uskutečňovaný prostředky na dálku (např. prostřednictvím telefonu nebo internetu). Rodič, který zrovna o dítě nebude pečovat, bude mít možnost s dítětem komunikovat prostřednictvím prostředků na dálku, přičemž o nepřímém styku

může rozhodnout i soud v rámci úpravy péče o nezletilé. V zákoně bude rovněž výslovně upraveno, že si rodiče budou vzájemně sdělovat všechny podstatné informace o dítěti.

Novela dále omezuje zastoupení dětí kolizním opatrovníkem V případě, že se rodiče dohodnou na úpravě poměrů dětí, soud kolizního opatrovníka dětem nejmenuje. Děti budou v těchto řízeních zastoupeny zákonnými zástupci, tedy obvykle rodiči nebo jedním z nich. I v případě dohody rodičů o úpravě poměrů dětí však soud může kolizního opatrovníka jmenovat, pokud by mohlo dojít ke střetu zájmů mezi rodičem a dítětem nebo mezi dětmi týchž rodičů. Kolizní opatrovník bude jmenován vždy, pokud o to dítě požádá. O této možnosti musí být dítě rodiči poučeno.

Změní se i úprava týkající se tělesného trestání dětí. Důvodová zpráva uvádí, že současná legislativa tolerovala tresty na dětech, pokud nebyly nepřiměřené.^[2] Problém však způsoboval výklad toho, co je přiměřeným trestem a co už ne. V zákoně tak bude nově výslovně uvedena povinnost rodičů pečovat o děti bez tělesného trestání, duševního strádání a jiných ponižujících opatření. Stát tím tak jasně deklaruje, že tělesné trestání, duševní strádání a ponižující opatření nepatří mezi žádoucí výchovné prostředky. Vzhledem k tomu, že tělesné tresty jsou zakázány ve vězeňství, zaměstnání a školství, je pochopitelné, že se stát snaží chránit i tu nejzranitelnější skupinu, tedy děti.

Výživné

Zákon nově zavádí možnost postoupení splatné peněžitě pohledávky výživného. Změna by měla pomoci řešit problémy související s placením výživného. Úplata se bude poskytovat pouze bezhotovostně, a to převodem na účet u poskytovatele platebních služeb. Bude-li úplata za postoupení pohledávky výživného alespoň ve výši jistiny pohledávky v době postoupení, nebude k postoupení potřeba souhlas soudu.

Pokud dojde ke zrušení nebo snížení výživného pro nezletilé dítě za minulou dobu, spotřebované výživné se nevrací. V tomto případě se sníží částka výživného splatná v budoucnu v rozsahu, v jakém se spotřebované výživné nevrací.^[3]

Prozatímní rozhodnutí

Obecné předběžné opatření se u péče o nezletilé nahrazuje prozatímním rozhodnutím, které bude dopadat na situace nevyžadující zásah do poměrů nezletilého dítěte speciálním předběžným opatřením, avšak v zájmu dítěte bude třeba upravit jeho poměry prozatímně.^[4] Jednou z hlavních změn, které úprava prozatímního rozhodnutí přináší je, že toto rozhodnutí bude možné vydat jen tehdy, pokud se k návrhu měli možnost vyjádřit všichni účastníci včetně nezletilého. Soud má o prozatímní úpravě poměrů rozhodovat bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 3 měsíců od zahájení řízení o vydání prozatímního rozhodnutí. Soud v prozatímním rozhodnutí rovněž určí nezbytně nutnou dobu jeho trvání, která však nesmí překročit 3 měsíce od jeho vykonatelnosti. Dobu trvání prozatímního rozhodnutí bude možné následně prodloužit.

Závěr

Novela přináší změny v rozvodech (sporných i smluvených), v péči o děti, u výživného a v řadě dalších oblastí. Cílem změn je zjednodušit a zrychlit řízení v rodinném právu. Důraz je kladen na zájem dítěte a na jeho ochranu, na méně konfliktní řízení a na snahu vést účastníky k dohodám. Hlavními změnami jsou spojení řízení o rozvodu manželství s dětmi a řízení o úpravě poměrů nezletilého dítěte pro dobu po rozvodu, zrušení rozlišování jednotlivých druhů péče a možnost postoupení splatných peněžitých pohledávek výživného. Velmi důležité je i stanovení povinnosti rodičů pečovat o děti bez tělesného trestání, duševního strádání a jiných ponižujících opatření, což by mělo vést ke snížení počtu případů tělesného trestání dětí.

Mgr. Jan Kodeš

BŘÍZA & TRUBAČ
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ — ATTORNEYS AT LAW

Bříza & Trubač, s.r.o., advokátní kancelář

Palladium Praha
Na Poříčí 1079/3a
110 00 Praha 1

Tel.: +420 777 601 114
e-mail: info@brizatrubac.cz

---

[1] [Vláda: Důvodová zpráva k zákonu č. 268/2025 Sb., kterým se mění zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, č. 268/2025 Dz](#)

[2] [Vláda: Důvodová zpráva k zákonu č. 268/2025 Sb., kterým se mění zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, č. 268/2025 Dz](#)

[3] [Ibid.](#)

[4] [Ibid.](#)

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález](#)

[Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)

- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)
- [AI omnibus](#)